

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗБУДОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ

Соціально-економічні перетворення та трансформаційні процеси, які відбуваються в національній економіці, неможливі без формування культури підприємництва, що стає пріоритетним напрямком в умовах децентралізації державного управління та глобалізації економіки. Упроекті Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки, розробленій МОН України, виділяється 5 цільових сегментів, кожен з яких потребує власного підходу до регулювання: малі інноваційні підприємства та стартапи, середні і великі ІТ та R&D компаніям, середні та великі промислові компанії, наукові установи, університети, та держава, але також доцільно включити до цього переліку регіони, як одного з визначальних учасників, що впливає на формування ефективної моделі сталого розвитку.

Серед загальних проблем, які обмежують інноваційний розвиток країни можна виділити: апаратні рамки, заблоковані проблеми, неефективне багаторівневе управління. (рис. 1.).

Уникнути заблоковані проблеми можна, поєднуючи локальні / регіональні, а також нерегіональні потоки знань та навчальних взаємодій та зосереджуючи політику на галузях діяльності на основі знань з гарним майбутнім ринковим потенціалом через розумні стратегії спеціалізації.

Прийняття відкритої перспективи для регіональної інноваційної політики потребує як вертикальної координації між різними рівнями втручання в політику, так і розробкою політики, що перетинає адміністративні кордони та налаштовується на функціональні регіони, тобто транскордонну інноваційну політику, що допоможе вирішити проблему апаратних рамок.

Рис.1. Основні проблеми регіональної інноваційної політики.

Неможливість досягти ефективного багаторівневого управління пов'язаного зі слабким інформаційним обміном між рівнями уряду, відсутністю спроможності на субнаціональному рівні розробляти та проводити політику, недостатності фінансових ресурсів для деяких регіонів (ОТГ), нездатності вирішувати проблему розповсюдження програм, що походять з різних рівнів, та прогалин у розподілі обов'язків є ключовими причинами неефективного багаторівневого управління.

Кращий світовий досвід свідчить, що ефективно розв'язання цих проблем є розбудова мережі на принципах кластерної організації. Смарт спеціалізація стала новою парадигмою інноваційної політики в Європейському Союзі. Ця концепція "полягає в тому, щоб приділяти більше уваги інноваціям і мати інноваційні стратегія розвитку, які зосереджується на конкурентних перевагах регіону. Адже кожен регіон має конкретні активи, унікальні можливості та промислову політику, яка робить її відмінною від інших регіонів[1]. Отже, регіональне

зростання є ендегенним явищем і це потрібно враховувати при розробці політики для сприяння розповсюдження знань, інновацій та підприємництва.

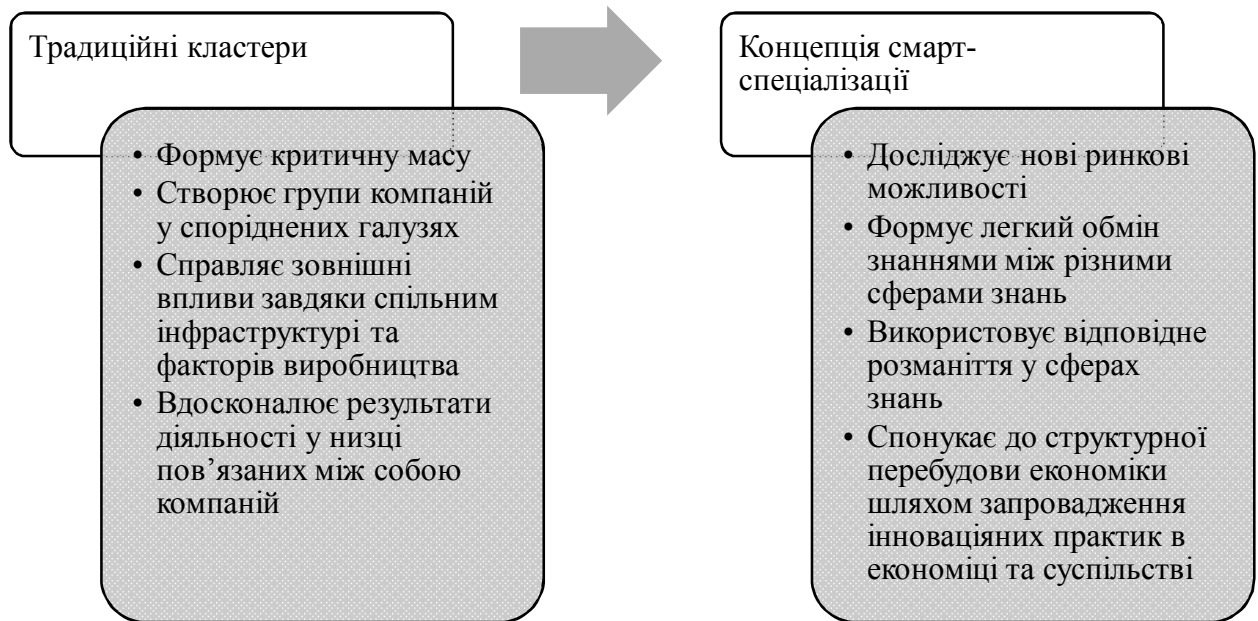

Рис. 2. Трансформаційний зв'язок між кластерною політикою та концепцією смарт-спеціалізації.

Слід акцентувати увагу, що саме на рівні регіонів існують можливості для зростання, але фактичне зростання буде залежати від того, наскільки добре регіон здатний мобілізувати свої активи, щоб повністю використати потенціал. Різницю в розвитку регіонів можна пов'язати з недосконалою роботою трьох творчих процесів: інновацій, впливом на підприємництво, тобто нових фірм, що створюють робочі місця, та інтернаціоналізацією. Важливою особливістю є те, що дані процеси не тільки сильно пов'язані з економічним зростанням, а також є ендегенними. Визнаючи важливість і взаємодію між усіма трьома творчими процесами для розвинених регіонів, акцент чітко перемістився на інновації як ключовий фактор створення подальшого добробуту та сталого розвитку.

Але інноваційний розвиток неможливий без трансформації соціального середовища, тому чи не найголовнішим питанням України є ініціація та впровадження соціальних інновацій. За визначенням ОЕСР, соціальні інновації – це інновації, які стосуються змін у концепціях, процесах або продуктах, організаційних змін та змін у фінансуванні, а також можуть мати справу з

новими відносинами між зацікавленими сторонами та територіями[2]. Вони сприятимуть підвищенню якості життя людей через визначення та надання нових послуг, а також впровадженню нових інтеграційних процесів на ринку праці, нових компетенцій та робочих місць, нових форм участі, як різноманітних елементів.

Таким чином, соціальні інновації слід використовувати в якості інструменту реалізації складних міжсекторальних взаємодій у межах стратегій сталого розвитку та економічного зростання регіону.

Незважаючи на те, що в Україні впровадження концепції смарт-спеціалізації та напрями реалізації соціальних інновацій ще досить обмежені та потребують інформаційної, інституційної та фінансової підтримки, вони займають провідну роль у вирішенні проблем розбудови інноваційної інфраструктури регіону.

Література:

1. Cornett, Andreas P. (2015) : A new regional balance: Regional specialization and growth: An analysis of spatial divergence, 55th Congress of the European Regional Science Association, 25-28 August 2015, Lisbon, Portugal, European Regional Science Association (ERSA), Louvain-la-Neuve
2. Perspectives on Global Development 2012: Social Cohesion in a Shifting World, OECD Publishing [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dx.doi.org/10.1787/persp_glob_dev-2012-en. – Загл. з екрану

Навроцький Олексій Олексійович – к.е.н., доцент кафедри управління та адміністрування ХНУ ім.В. Н.Каразіна

Свіденська Марія Сергіївна – аспірантка, викладач кафедри управління та адміністрування ХНУ ім. В. Н. Каразіна